

VALSTS UN ES ATBALSTS

Izmaiņas tiešo maksājumu atbalsta saņemšanā 2012. gadā

Tiešo maksājumu atbalsta saņemšanā veikti grozījumi Ministru kabineta 2011. gada 1. marta noteikumos Nr. 173 „Kārtība, kādā tiek piešķirts valsts un Eiropas Savienības atbalsts lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmu ietvaros”. Lai pretendētu uz tiešo maksājumu atbalstu un atsevišķiem Lauku attīstības programmas 2. ass maksājumiem, jāievēro laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumi un savstarpējās atbilstības obligātās pārvaldības prasības.

Kādas izmaiņas ir laba lauksaimniecības un vides stāvokļa nosacījumos?

- Noteikts, ka lauksaimniecībā izmantojamo zemi kopj un kultūraugus tajā audzē, izmantojot sugai atbilstošu sējas un kopšanas agrotehniku, kā arī nezāļu ierobežošanas pasākumus.
- Ar 2012. gada 1. janvāri stājās spēkā arī nosacījums, ka lauksaimnieki nelieto mēslošanas līdzekļus 10 metru platā joslā gar ūdensobjektu, kas noteikts saskaņā ar normatīvajiem aktiem par ūdens saimniecisko iecirkņa klasifikatoru (piem., upēm, ezeriem, kanāliem u.c.)

Kas noteikts savstarpējās atbilstības prasībās?

- Saistībā ar pasākumiem, kas jāievēro īpaši aizsargājamās dabas teritorijās, precizēts, ka dabas parka un aizsargājamo ainavu apvidus teritorijās aizliegts dedzināt virsāju un niedru platības, kā arī meža zemsedzi, ja vien tas nav biotopu atjaunošanas pasākums, kura veikšanai ir saņemta Dabas aizsardzības pārvaldes rakstiska atļauja, kā arī ir rakstiski informēta par ugunsdrošību un ugunsdzēsību atbildīgā institūcija.
- Līdz ar Ministru kabineta 2011. gada 16. augusta noteikumu Nr. 650 „Lauksaimniecības dzīvnieku, to ganāmpulku un novietņu reģistrēšanas kārtība un lauksaimniecības dzīvnieku apzīmēšanas kārtība” apstiprināšanu precizēti punkti dzīvnieku identifikācijas un reģistrācijas jomā.

Kas precizēts attiecībā uz apses, kārkļu vai baltalkšņa audzēšanu?

Precizēts punkts attiecībā uz apses (*Populus spp.*), kārkļu (*Salix spp.*) vai baltalkšņa (*Alnus incana*) audzēšanu. Noteikts, ka vienoto platības maksājumu var saņemt par tādu lauksaimniecībā izmantojamo zemi, kurā stāda un audzē viena vecuma īsircmeta atvasāju iepriekš minētās sugas – ar piecu gadu maksimālo cirtes aprites laiku, kurā saskaņā ar meliorācijas datiem pēc stāvokļa 2011. gada 1. jūlijā nav reģistrētas meliorācijas sistēmas un kurā pēc 2011. gada 1. jūlija nav no jauna izveidotas meliorācijas sistēmas.

Kādas izmaiņas ir dokumentācijas uzrādīšanā?

- Lauksaimniekam pēc Lauku atbalsta dienesta pieprasījuma jāuzrāda apliecinājums, ka atbalstam pieteiktā lauksaimniecībā izmantojamā zemes platība pēc stāvokļa kārtējā gada 15. jūnijā atrodas tā valdījumā (lietošanā), ja to neaplicina ieraksts zemesgrāmatā. Rakstisks apliecinājums var būt nomas līgums, patapinājuma līgums, dāvinājuma līgums, mantojumu apliecinājošs dokuments, pagasta lēmums u.c. dokumenti.
- Lai atvieglotu administratīvo slogu lauksaimniekiem, vairākas izziņas netiks pieprasītas no lauksaimnieka, bet gan informācija tiks iegūta no valsts aģentūras „Lauksaimniecības datu centrs” (piem., ganāmpulka reģistrācijas apliecības kopija, kas nepieciešama, ja lauksaimnieks apsaimnieko pastāvīgās pļavas un ganības vai aramzemē iesēto daudzgadīgo zālāju, ko biškopis izmanto nektāra vākšanai biškopības vajadzībām u.c.).

Kādi jauni atbalsti būs pieejami 2012. gadā?

- Īpašais atbalsts cietes kartupeļu kvalitātes uzlabošanai. Atbalstu var saņemt par kartupeļu cietes tonnu, kas iegūta no kartupeļu cietes ražotājam piegādātajiem kartupeļiem, ja cietes kartupeļu audzēšana atbilst nacionālās pārtikas kvalitātes shēmas prasībām saskaņā ar normatīvajiem

ŠAJĀ NUMURĀ:

LAUKU ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA

- Atbalsts uzņēmumu radīšanā un attīstībā3. lpp.

LAUKU SAIMNIEKIEM AKTUĀLĀ LIKUMDOŠANA

- Par akcizes nodokļa atbrīvošanu lauksaimniekiem4. lpp.

VALSTS UN ES ATBALSTS

- Par atbalstu vides un lauku ainavas uzlabošanai 6. lpp

GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

- Izmaiņas biedrību gada pārskata sagatavošanā.. 7. lpp

LAUKU ATTĪSTĪBA

- Atbalsts lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanai 8. lpp
- Par 2011. gada pieredzes apmaiņas braucieniem..... 8. lpp
- Krāslavas partnerības loma 10. lpp

LOPKOPĪBA

- Par zāles pļaušanu lopbarībai 11. lpp

SIA LLKC INFORMĒ

- Kalendārs ar svarīgākajiem datumiem5. lpp. maijā

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

INFORMATĪVAIS IZDEVUMS

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

aktiem, lauksaimnieks ir noslēdzis kartupeļu audzēšanas līgumu ar cietes ražotāju par noteiktu kartupeļu daudzuma piegādi, cietes saturs kartupeļos nav mazāks par 15%, kā arī ja lauksaimnieks līdz kārtējā gada 15. jūlijam Lauku atbalsta dienesta reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē iesniedz iesniegumu. Atbalsta likme ir EUR 81,50 par kartupeļu cietes tonnu.

- Īpašais atbalsts lopbarības augu sēklu un sēklas kartupeļu kvalitātes uzlabošanai. Atbalstu var saņemt par pirmsbāzes, bāzes un sertificēto sēklu daudzumu, kas ievākts kārtējā gada laikā un sertificēts Valsts augu

aizsardzības dienestā līdz nākamā gada 30. aprīlim, ja lauksaimnieks izpilda sertifikācijas nosacījumus saskaņā ar normatīvajiem aktiem par lopbarības augu sēklaudzēšanas un sēklu tirdzniecības noteikumiem attiecībā uz lopbarības augu sēklām vai normatīvajiem aktiem par kartupeļu sēklaudzēšanas un sēklas kartupeļu tirdzniecības noteikumiem attiecībā uz sēklas kartupeļiem. Lauksaimniekam līdz kārtējā gada 1. augustam jāiesniedz Lauku atbalsta dienesta reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē iesniegums.

Sēklas kartupeļu un lopbarības augu sēklu sugas un to maksājuma likmes

Nr.p.k.	Kultūraugu sugas	Atbalsta likme, EUR/tonna
1.	Lopbarības augi	
1.1.	Pļavas timotiņš (<i>Phleum pratense</i> L.)	279
1.2.	Pļavas auzene (<i>Festuca pratensis</i> Huds.)	281
1.3.	Hibrīdā airene (<i>Lolium x boucheanum</i> Kunth)	205
1.4.	Daudzziedu viengadīgā airene (<i>Lolium multiflorum</i> Lam.)	124
1.5.	Sarkanā auzene (<i>Festuca rubra</i> L.)	279
1.6.	Ganību airene (<i>Lolium perenne</i> L.)	211
1.7.	Niedru auzene (<i>Festuca arundinacea</i> Scherb.)	213
1.8.	Pļavas skarene (<i>Poa pratensis</i> L.)	630
1.9.	Kamolzāle (<i>Dactylis glomerata</i> L.)	302
1.10.	Sarkanais āboliņš (<i>Trifolium pratense</i> L.)	694
1.11.	Baltais āboliņš (<i>Trifolium repens</i> L.)	1298
1.12.	Austrumu galega (<i>Galega orientalis</i> Lam.)	630
1.13.	Lucerna (<i>Medicago</i> spp.)	742
1.14.	Bastarda āboliņš (<i>Trifolium hybridum</i> L.)	1298
1.15.	Sējas zirņi (<i>Pisum sativum</i> L.)	46
1.16.	Vīķi (<i>Vicia</i> spp.)	113
1.17.	Lauka pupas (<i>Vicia faba</i> L.)	35
2.	Sēklas kartupeļi (<i>Solanum tuberosum</i> L.)	
2.1.	Kartupeļi, PB un B kategorija	76
2.2.	Kartupeļi, C kategorija	34

Kādas izmaiņas papildu valsts tiešajos maksājumos?

Tā kā, sākot ar 2012. gadu, papildu valsts tiešie maksājumi tiek pilnībā atdalīti no ražošanas, tad tiek pārtraukti papildu valsts tiešie maksājumi par kartupeļu cieti un nokautiem vai eksportētiem liellopiem, bet tie tiks aizstāti ar atdalītiem papildu valsts tiešiem maksājumiem par kartupeļu cieti un nokautiem vai eksportētiem liellopiem. Atbalstu var saņemt, ievērojot noteikumus minētos nosacījumus.

Kādi atbalsta saņemšanas samazinājumi ir paredzēti?

Ja tiešo maksājumu (VPM, atsevišķā maksājuma par cukuru un īpašā atbalsta par pienu) un papildu valsts tiešo maksājumu kopējā summa, ko lauksaimnieks ir tiesīgs saņemt 2012. gadā, pārsniedz EUR 5000, tad papildu valsts tiešo maksājumu un atdalīto papildu valsts tiešo maksājumu (PVTM) kopējai summai piemēro samazinājumu 10% apmērā. Savukārt, ja kopējā summa pārsniedz EUR 300 000, tad papildus veic 4% samazinājumu PVTM.

☑Pieteikšanās atbalsta veidiem un pasākumiem

Lai lauksaimnieks pretendētu uz kādu no Eiropas Savienības vai valsts atbalsta veidiem un pasākumiem, jāreģistrējas Lauku atbalsta dienesta (LAD) klientu reģistrā. Pirms atbalsta iesnieguma iesniegšanas jāaizpilda fiziskas vai juridiskas personas reģistrācijas veidlapa un jāiesniedz LAD reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē. Piesakoties uz tiešajiem maksājumiem, papildus jāiesniedz informācija par apsaimniekotajiem zemes gabaliem, norādot kadastra numurus, lai varētu saņemt lauku bloku kartes. Piesakoties LAD elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS), nepieciešamo informāciju par laukiem u.c. iesniedz elektroniski.

LAD elektroniskajā pieteikšanās sistēmā var reģistrēties, aizpildot un nosūtīt vai iesniedzot divus eksemplārus līgumu, kuros norādīts atbalsta saņemšanas pretendenta e-pasts, uz kuru tiks nosūtīts EPS pieslēgšanās lietotājvārds un parole. Līgums jānosūta uz LAD reģionālo lauksaimniecības pārvaldi. Līgumu paraksta paraksttiesīga persona; vienam LAD klientam var būt viens EPS lietotājs.

Aizpildot pieteikumu EPS, lauksaimnieks varēs izvairīties no kļūdām un citām neatbilstībām pieteikumā, jo sistēma par to brīdinās un pieļaus novērst neprecizitātes

pirms iesniegšanas. EPS nodrošina arī iespējas sekot līdzi izmaiņām iesnieguma administrēšanas procesā, izlasīt un saglabāt uz LAD sūtītās un no tās saņemtās vēstules, kā arī redzēt pārskaitītās atbalsta summas un datumus, kad attiecīgā atbalsta summa ir apstiprināta izmaksai, sekot līdzi piešķirtās degvielas izlietojotajam daudzumam un tās atlikumam u.c. iespējas. **LL**

Sagatavots Augkopības nodaļā pēc MK noteikumiem un LAD informācijas

SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs” piedāvā lauku robežu precizēšanu un mērījumu veikšanu ar globālās pozicionēšanas sistēmas uztvērēju “Trimble GeoXT”. Veicot kādus mērījumus, iegūst noteiktu lauku kontūru, kā arī aprēķinātu platību hektāros. Iegūtos datus var izmantot tiešo maksājumu saņemšanai.

- Informācija: 63050577, 29115730

LAUKU ATTĪSTĪBAS PROGRAMMA**Izmaiņas atbalsta saņemšanai uzņēmumu radīšanai un attīstībai**

2012. gada 30. martā stājās spēkā grozījumi MK noteikumos Nr. 132 „Kārtība, kādā piešķir valsts un Eiropas Savienības atbalstu atklātu projektu iesniegumu konkursu veidā pasākumam „Atbalsts uzņēmumu radīšanai un attīstībai (ietverot ar lauksaimniecību nesaistītu darbību dažādošanu)””.

☑Atbalsta pretendētam jāpieder 51% kapitāldaļu

Pasākumā atbalstu piešķir šādām aktivitātēm:

- jaunu mikrouzņēmumu radīšana – fiziskām personām, juridiskām personām vai individuāliem komersantiem, kas nav uzsākuši saimniecisko darbību līdz projekta iesnieguma iesniegšanai;
- esošās saimnieciskās darbības attīstība vai dažādošana – juridiskām personām vai individuāliem komersantiem, kam ir noslēgts pārskata gads un Valsts ieņēmumu dienestā iesniegta iedzīvotāju ienākuma nodokļa deklarācija vai gada pārskats.

Grozījumi paredz, ka atbalsta pretendētam ir jāpieder 51% jaundibinātā mikrouzņēmuma kapitāldaļu ne tikai mikrouzņēmuma dibināšanas brīdī, bet visu projekta uzraudzības periodu, tādējādi nodrošinot izšķirošu ietekmi dibinātajā uzņēmumā.

☑Atbalstu var saņemt arī pārtikas un dzērienu ražošanai

Atbalstāmās nozares ir noteiktas MK noteikumu 11. punktā. Ar grozījumiem atbalstāmo nozaru saraksts

ir papildināts – paredzēta iespēja saņemt atbalstu arī pārtikas produktu ražošanai (NACE 2. red. C sadaļas 10. nodaļa) un dzērienu ražošanai (NACE 2. red. C sadaļas 11. nodaļa), ja galaprodukti nav minēti līguma par Eiropas Savienības darbību I pielikumā.

☑Atvieglota iesniedzamā informācija par biznesa plānu

Noteikti atviegloti nosacījumi projektiem, kas nepārsniedz 35 000 latu. Vienlaikus arī vienkāršota atbalsta saņemšanas procedūra. Atbalsta pretendentiem jānodrošina neto apgrozījums, kas trešajā gadā pēc projekta ieviešanas un turpmāk visu projekta uzraudzības laiku ir vismaz 20% no projekta investīciju apmēra.

Ir atvieglota iesniedzamā informācija par biznesa plānu. Atbalsta pretendents var neiesniegt tos dokumentus, kurus Lauku atbalsta dienests var iegūt no citām valsts iestādēm un to reģistriem, šādi mazinot administratīvo slogu atbalsta saņēmējam.

☑Palielināta atbalsta intensitāte

Projektiem ir noteikta lielāka atbalsta intensitāte – līdz 70% no kopējās attiecināmo izmaksu kopsummas. Tomēr atbalsta intensitāte 40% būs projektiem, kas ir saistīti ar kurināmā ražošanu no

lauksaimniecības un mežsaimniecības produktiem (malka, šķelda, kokogles, granulas, briketes) un tāda kravas transporta iegādi, kura pilna masa ir līdz 7,5 tonnām, lai radītu jaunu mikrouzņēmumu vai attīstītu esošo saimniecisko darbību, izņemot biogāzes iegūšanu un tās transformēšanu siltumenerģijā.

Pirms projektu iesniegšanas jāiepazīstas ar MK noteikumiem Nr. 132 un Lauku atbalsta dienesta sagatavotajiem materiāliem par projektu mājaslapā www.lad.gov.lv sadaļā *ES atbalsts/Lauku attīstības programmas pasākumi*. **LL**

Sagatavots LLKC Lauku attīstības nodaļā pēc MK noteikumiem un ZM informācijas

LAUKU SAIMNIEKIEM AKTUĀLA LIKUMDOŠANA

Jaunumi par no akcīzes nodokļa atbrīvoto dīzeļdegvielu lauksaimniekiem

2012. gada 30. martā stājās spēkā grozījumi MK noteikumos Nr. 344 „Kārtība, kādā no akcīzes nodokļa atbrīvo dīzeļdegvielu (gāzeļļu), ko izmanto lauksaimniecības produkcijas ražošanai, lauksaimniecības zemes apstrādei un meža vai purva zemes apstrādei, kurā kultivē dzērvenes vai mellenes, kā arī zemes apstrādei zem zivju dīķiem”. Izmaiņas noteikumos paredz papildu prasību par kārtējā gada atbalstam deklarēto un apstiprināto hektāru platību, par kuriem piešķir dīzeļdegvielu 2012./2013. saimnieciskajā gadā.

Dīzeļdegvielas saņemšanai apstiprināto platību daudzumu 2012./2013. saimnieciskajā gadā, nepārsniedzot kopējo dīzeļdegvielas daudzumu 85 495 240 litrus. Maksimālais kopējais dīzeļdegvielas daudzums 2012./2013. saimnieciskajā gadā, kam piemēro atbrīvojumu no akcīzes nodokļa, ir 85 495 240 litru saimnieciskajā gadā.

☑ Papildu prasības nodokļa atbrīvojuma saņēmējiem
Noteikumos precizēts, ka atbrīvojumu dīzeļdegvielai no akcīzes nodokļa par pastāvīgo pļavu un ganību vai aramzemē sēto ilggadīgo zālāju apstrādāšanu saņem lauksaimniecības produkcijas ražotājs, kas valsts aģentūrā „Lauksaimniecības datu centrs” (LDC) ir reģistrējies ganāmpulku, lauksaimniecības dzīvniekus un novietnes vai reģistrējies kā dzīvnieku barības primārais ražotājs atbilstoši normatīvajiem aktiem par dzīvnieku barības aprīti iesaistītā uzņēmuma reģistrāciju un atzīšanu.

☑ Ieņēmumiem no lauksaimniecības jābūt vismaz 200 Ls no hektāra

Izmaiņas noteikumos nosaka, ka lauksaimniecības produkcijas ražotājs saņem dīzeļdegvielu, ja par kārtējā gada atbalstam deklarēto un apstiprināto hektāru skaitu, tai skaitā pastāvīgām pļavām un ganībām vai aramzemē sētiem ilggadīgiem zālājiem vai pieteikto zemes hektāru skaitu zem zivju dīķiem, ieņēmumi no lauksaimnieciskās ražošanas vai akvakultūras produkcijas ražošanas (neieskaitot valsts un ES atbalstu) ir vismaz 200 latu no hektāra, atbilstoši Valsts ieņēmumu dienestā iesniegtajai gada ienākumu deklarācijai vai uzņēmuma gada pārskatam par pēdējo noslēgto gadu. Lauksaimniecības produkcijas ražotājam, kas LDC ir reģistrējies ganāmpulku, lauksaimniecības dzīvniekus un novietnes, papildus minētajiem ieņēmumiem ir jānodrošina minimālais

lauksaimniecības dzīvnieku blīvums vismaz 0,2 nosacītās liellopu vienības uz vienu kārtējā gada atbalstam deklarēto un apstiprināto pastāvīgo pļavu un ganību vai aramzemē sēto ilggadīgo zālāju hektāru. Prasību par liellopu vienībām nepiemēro dzīvnieku barības primārajam ražotājam, kas līdz kārtējā gada 1. martam ir reģistrējies datu centrā.

Noteikumi papildināti ar nosacījumu, ka prasību par minimālajiem ieņēmumiem nepiemēro par papildu deklarētām platībām salīdzinājumā ar iepriekšējo pieteikšanas periodu un tad, ja lauksaimniecības produkcijas ražotājs ir uzsācis saimniecisko darbību no iepriekšējā gada 1. aprīļa līdz kārtējā gada 31. martam un kārtējā gadā pirmo reizi deklarējis lauksaimniecībā izmantojamo zemi vienotā platību maksājuma saņemšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par valsts un Eiropas Savienības atbalsta piešķiršanu lauksaimniecībai tiešā atbalsta shēmas ietvaros. Minimālajos ieņēmumos neiekļauj atbalsta maksājumus par lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko resursu saglabāšanu un bioloģiskās daudzveidības uzturēšanu zālajos, jo tie ir kompensējošie maksājumi par neiegūto produkciju.

☑ Lai saņemtu atbrīvojumu, iesniegums jāiesniedz līdz 1. jūnijam

Lai saņemtu akcīzes nodokļa atbrīvojumu dīzeļdegvielas iegādei, lauksaimniecības produkcijas ražotājs kārtējā gadā no 10. aprīļa līdz 1. jūnijam iesniedz Lauku atbalsta dienesta reģionālajā lauksaimniecības pārvaldē iesniegumu. Lai varētu operatīvi izvērtēt iesniegumus un pieņemt lēmumu, lauksaimniecības produkcijas ražotājs iesniegumam var pievienot gada ienākumu deklarācijas D3 pielikuma, D3' pielikuma ieņēmumu un izdevumu pārskata vai cita dokumenta kopiju, kas apliecina ieņēmumus no lauksaimnieciskās darbības par iepriekšējo taksācijas gadu.

☞ Atgādinām, ka iesniegums par nodokļa atbrīvojumu dīzeļdegvielas iegādei ir jāiesniedz katru gadu no jauna visiem lauksaimniekiem, kas šo atbrīvojumu grib saņemt un atbilst nosacījumiem. **LL**

Sagatavots LLKC Lauku attīstības nodaļā pēc MK noteikumiem un ZM informācijas

SVARĪGĀKIE DATUMI, KURUS LAUKU UZŅĒMĒJS NEDRĪKST AIZMIRST 2012. GADA MAIJĀ

	Termiņš	Aprīlis					Maijs					Jūnijs			
		1	5	10	15	20	25	30	1	2	5	15	20	25	31
Platību maksājumi	Platību maksājumu iesniegums (VPM, PVTM, atdalītie PVTM + MLA, Natura 2000 un Agrovide 2007-2013, atbalsts par avenu un zemeņu platībām) - līdz 11. jūnijam ar atbalsta samazinājumu														
Papildu valsts tiešie maksājumi (PVTM)	Iesniegums atsevišķajam maksājumam par cukuru (līdz 11. jūnijam ar atbalsta samazinājumu)														
Akcīzes nodoklis	Iesniegums par akcīzes nodokļa atbrīvojumu degvielai lauksaimniekam														
Šķiedras līnu pirmapstrādes	Šķiedras līnu pirmapstrādes Ražošanas deklarācija														
Kredītu fonds	Kredītu fonds														
Lauku attīstības programmas pasākumi	Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana *														
	Meža ugunsdrošības profilaktisko pasākumu ieviešana *														
Liellopu gaļas ražošana	Iesniegums par pārbaudībā esošu, sertificētu trišķirnes vaislas bulli **														
Investīciju veicināšana lauksaimniecībā	Atbalsts kredītprocēntu daļējai dzēšanai atbilstīgām lauksaimniecības pakalpojumu kooperatīvu sabiedrībām														
Tirgus veicināšana	Atbalsts bioloģiskās lauksaimniecības shēmai ****														
Tirgus veicināšana	Atbalsts nacionālās pārtikas kvalitātes shēmai *****														
Tirgus veicināšana	Atbalsts aizsargātu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu, cīmes vietas nosaukumu vai garantētu tradicionālo īpatnību shēmai *****														
Riska samazināšana	Atbalsts apdrošināšanas polišu iegādes izdevumu segšanai														
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	PVN mēneša deklarācija un maksāšanas termiņš														
Pievienotās vērtības nodoklis (PVN)	Gada deklarācija (ja saskaņā ar likuma "Par PVN" prasībām gada deklarācija ir jāiesniedz)														
Mikrouzņēmumu nodoklis	Mikrouzņēmumu nodokļa pārskats														
Darījumu kvītis	Atskaite par darījumu kvišu izlietojumu														
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Atskaite iesniegšanas termiņš un nodokļa maksāšanas termiņš - PASNODARBINĀTAJIEM														
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Termiņš, no kura sākt iesniegt gada ienākumu deklarācijas par 2011. gadu iesniegšanai														
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par mēnesi) - ja ienākums no kapitāla pieauguma iepriekšējā mēnesī pārsniedzis 500 latu														
Iedzīvotāju ienākuma nodoklis	Deklarācija par ienākumu no kapitāla (par ceturksni) - ja ienākums no kapitāla pieauguma mēnesī no 100.01 - 500 latiem														
Valsts sociālās apdrošināšanas obligātās iemaksas	Ziņas par darba ņēmējiem - par darbiniekiem, kuriem iepriekšējā mēnesī piesūķts vai beidzies atvaļinājums bez darba algas saglabāšanas***														
Uzņēmumu ienākuma nodoklis	Uzņēmumu ienākuma nodokļa deklarācija par 2011. gadu un uzņēmumu ienākuma nodokļa avansa maksājumu aprēķins 2012. gadam														
Gada pārskats	Gada pārskats par 2011. gadu (ja pārskata gads sakrīt ar kalendāro gadu)														

* Par projektu pieņemšanas noslēgumu tiks ziņots laikrakstā "Latvijas Vēstnesis"

** Lai saņemtu atbalstu, tāmes par plānotajiem pasākumiem iesniedz šķirnes dzīvnieku audzētāju organizācijas, lai vēlāk slēgtu līgumus ar lauksaimniekiem

*** Ziņas par darba ņēmējiem, kuri uzsāk darbu, iesniedz ne vēlāk kā vienu dienu, pirms persona uzsāk darbu. Ziņas par darba ņēmējiem, kuriem mainījies vai zaudēts darba ņēmēja statuss, iesniedz triju darbdienu laikā pēc statusa maiņas vai zaudēšanas.

**** Lai saņemtu atbalstu par laikposmu no 2010. gada 1. septembra līdz 2011. gada 1. septembrim

	Termiņš, kura laikā var iesniegt pieteikumu, iesniegumu vai atskaiti.
	Iesniegumu un atskaišu apkopšanas datums vai iesniegšanas beigu datums.

VALSTS UN ES ATBALSTS

Izmaiņas valsts un ES lauku attīstības atbalstam vides un lauku ainavas uzlabošanai

Valsts un ES lauku attīstības atbalsta pasākumi vides un lauku ainavas uzlabošanai ietver maksājumu lauksaimniekiem par nelabvēlīgiem dabas apstākļiem teritorijās, kas nav kalnu teritorijas (MLA), maksājumu par LIZ platību *Natura 2000* teritorijā, Agrovides maksājumu apakšpasākumus: Bioloģiskās lauksaimniecības attīstība (BLA), Integrētās dārzkopības ieviešana un veicināšana (IDIV), Bioloģiskās daudzveidības uzturēšana zālajos (BDUZ), Rugāju lauks ziemas periodā (RLZP), Buferjoslu ierīkošana (BI), kā arī *Natura 2000* maksājumi meža īpašniekiem. 2012. gadā veiktas izmaiņas Ministru kabineta 2010. gada 23. marta noteikumos Nr. 295 „Noteikumi par valsts un Eiropas Savienības lauku attīstības atbalsta piešķiršanu, administrēšanu un uzraudzību vides un lauku ainavas uzlabošanai”.

Kādas izmaiņas, lauksaimniekiem pretendējot uz atbalstu vides un lauku ainavas uzlabošanai?

Lauksaimniekam pēc Lauku atbalsta dienesta pieprasījuma jāuzrāda apliecinājums, ka atbalstam pieteiktā lauksaimniecībā izmantojamā zemes platība pēc stāvokļa kārtējā gada 15. jūnijā atrodas tā valdījumā (lietošanā), ja to neaplicina ieraksts zemesgrāmatā.

Kas papildus jāievēro bišu saimju īpašniekiem, pretendējot uz MLA atbalstu?

- Pretendējot uz atbalstu par pastāvīgajām pļavām un ganībām vai aramzemē sētiem ilggadīgajiem zālājiem vai nektāraugiem, jānodrošina minimālais lauksaimniecības dzīvnieku blīvums – vismaz 0,2 nosacītās liellopu vienības (LV). Viena bišu saime sastāda 0,133 LV. Tas nozīmē, ka biškopim jānodrošina apmēram 1,5 bišu saimes uz hektāru (sīkāka informācija: <http://www.zm.gov.lv/index.php?sadala=1662&id=13740>).
- Bišu saimju īpašnieks līdz kārtējā gada 1. jūlijam reģistrējas Pārtikas un veterinārā dienesta uzraudzībai pakļauto uzņēmumu reģistrā kā biškopības produktu primārais ražotājs vai medus iepakojšanas uzņēmums.
- Bišu saimju īpašnieks nodrošina
 - lai bišu stropi ir marķēti atbilstoši valsts aģentūras „Lauksaimniecības datu centrs” piešķirtajam ganāmpulka numuram,
 - lai bišu saimju skaits saimniecībā būtu nemainīgs laikposmā no kārtējā gada 15. maija līdz 30. septembrim.
- Bišu saimēm jābūt reģistrētām valsts aģentūras „Lauksaimniecības datu centrs” datubāzē līdz kārtējā gada 10. augustam.

☑Vai varēs uzņemties jaunas saistības?

- 2012. un 2013. gadā jaunas saistības varēs uzņemties tikai agrovides maksājumu apakšpasākumā

„Lauksaimniecības dzīvnieku ģenētisko resursu saglabāšana”.

- 2013. gadā par vienu gadu var pagarināt saistību periodu par platību, kāda bija apstiprināta 2012. gadā Agrovides maksājumu apakšpasākumos BLA, IDIV, BDUZ, RLZP un BI. Jaunas saistības šajos pasākumos nav iespējams uzņemties ne 2012., ne 2013. gadā.
- Atbalsta pretendents saistību periodā ne vairāk kā par 20% var paplašināt platību, par kuru tas ir uzņēmies saistības pirmajā saistību perioda gadā. Ja 2012. gadā platība ir paplašināta vairāk nekā par 20%, par papildu paplašināto platību virs 20% atbalstu nepiešķir un saistības neuzņemas.
- 2013. gadā atbalsta pretendents nav tiesīgs paplašināt platību, par kuru viņš ir uzņēmies saistības pirmajā saistību perioda gadā.

☑Kādas izmaiņas noteiktas attiecībā uz saistību pārņemšanu?

- Pretendējot uz kādu no Agrovides maksājumu apakšpasākumu, ja saistību pārņēmējam nav saistību un viņš pārņem saistības no vairākiem saistību nodevējiem, saistību pārņēmējam saistības turpinās līdz ilgākā pārņemto saistību perioda beigām, savukārt, ja jau ir saistības un tās pārņem no viena vai vairākiem saistību nodevējiem, tad saistību pārņēmējam saistības turpinās līdz ilgākā saistību perioda beigām.
- Atbalstu par samazināto saistību platību neatmaksā, ja saistību platība kārtējā gadā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada saistību platību samazinās ne vairāk kā par 20%, ja saistības uzņemtas līdz 2012. gadam, bet par 10% – ja saistības uzņemties no 2012. gada.

☑Kas mainījies Agrovides maksājumu apakšpasākumu atbalsta saņemšanas nosacījumos 2012. gadā?

- BLA atbalsta pretendents jānodrošina minimālie ieņēmumi no augļu koku un ogulāju produkcijas realizācijas 600 latu no hektāra (iepriekš bija 800 Ls/ha), izņemot ilggadīgos stādījumus, kas nav vecāki par trim gadiem.
- Pretendējot uz BLA atbalstu pastāvīgo pļavu un ganību platībās kā biškopības produktu primārais ražotājs vai medus iepakojšanas uzņēmums, marķē bišu stropus atbilstoši valsts aģentūras „Lauksaimniecības datu centrs” piešķirtajam ganāmpulka numuram.

- Pretendējot uz BVZU atbalstu, bioloģiski vērtīgo zālāju platībās lauksaimniecības dzīvnieku blīvuma aprēķinā papildus jau noteiktajam neņem vērā arī bišu saimes un pērļu visticas.
- RLZP apakšpasākuma atbalsta saņemšanas nosacījumos mainīts, ka atbalstu var saņemt jau no lauksaimniecībā izmantojamās zemes 1 ha platībā (iepriekš no 10 ha), ko veido vismaz 0,3 ha lieli lauki.

☑Kādas izmaiņas 2014. gadā plānotas BLA atbalsta maksājuma saņemšanā?

- Atbalstu šajā apakšpasākumā ir tiesīgs saņemt pretendents, kurš visas lauksaimniecības platības savā saimniecībā apsaimnieko atbilstoši bioloģiskās ražošanas prasībām.
- Attiecībā uz aramzemē sētiem ilggadīgiem zālājiem jānodrošina, ka
 - sējums nav vecāks par pieciem gadiem (izņemot lucernas un austrumu galegas sējumus vai ilggadīgos zālājus, kuri paredzēti sēklu produkcijas iegūšanai) un to apsaimniekotājs ir reģistrējies sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrā pēc stāvokļa kārtējā gada 1. jūlijā;
 - aramzemē sēto ilggadīgo zālāju un papuves kopējā platība aizņem līdz 40% no BLA atbalstam pieteiktās platības;
 - atbalsta pretendents, kas līdz kārtējā gada 1. jūlijam nav reģistrējies Sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju

reģistrā, ir nodrošinājis minimālo bioloģisko vai pārejas periodā uz bioloģisko lauksaimniecību esošo lauksaimniecības dzīvnieku blīvumu – vismaz 0,2 nosacītās liellopu vienības uz vienu atbalsttiesīgo aramzemē sēto ilggadīgo zālāju hektāru;

- atbalsta pretendents, kas līdz kārtējā gada 1. jūlijam nav reģistrējies Sēklaudzētāju un sēklu tirgotāju reģistrā, ir primārās dzīvnieku barības ražotājs, kuram valsts aģentūras „Lauksaimniecības datu centrs” datubāzē nav reģistrētas dzīvnieku novietnes, bet kurš līdz kārtējā gada 10. augustam ir reģistrēts valsts aģentūras „Lauksaimniecības datu centrs” primārās dzīvnieku barības ražošanas uzņēmumu reģistrā pēc stāvokļa kārtējā gada 1. jūlijā.

Minimālā lauksaimniecības dzīvnieku blīvuma noteikšanā dažādu sugu dzīvnieku pārrēķināšanas koeficienti nosacītajās liellopu vienībās sniegti arī stirnai, Amerikas briedim (baltastes un melnastes briedim) – 0,114, lamai, alpaka – 0,219, kamilim, jebkura vecuma – 0,516, kā arī bišu saimei – 0,133. **LL**

Sagatavoja Augkopības nodaļas
vecākā speciāliste **Ilze Skudra**
pēc MK noteikumiem

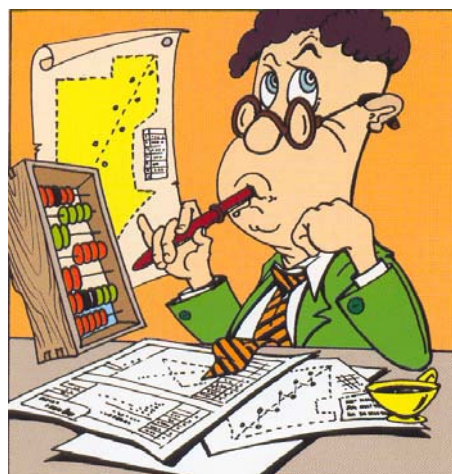
GRĀMATVEDĪBA UN NODOKĻI

Izmaiņas MK noteikumos par nodibinājumu, biedrību un reliģisko organizāciju gada pārskatiem

2012. gada 3. aprīļa „Latvijas Vēstnesī” ir publicēti grozījumi divos MK noteikumos, kas attiecas uz sabiedriskajām un reliģiskajām organizācijām.

Grozījumi MK 14.11.2006. noteikumos Nr. 928 „Noteikumi par reliģisko organizāciju gada pārskatiem” nosaka, ka gadījumos, kad reliģiskā organizācija, kuras apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem pārskata gadā nepārsniedz 25 000 latu, ir izvēlējusies kārtot grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā, tā par katru pārskata gadu sagatavo tikai divas gada pārskata daļas – ieņēmumu un izdevumu pārskatu un Ziedojumu un dāvinājumu pārskatu. Ja reliģiskā organizācija, kuras ieņēmumi nepārsniedz 25 000 latu, grāmatvedību kārtos divkāršā ieraksta sistēmā, tai gada pārskats ir jāgatavo pilnā apmērā.

Līdzīgi grozījumi ir izdarīti ar MK 03.10.2006. noteikumos Nr. 808 „Noteikumi par biedrību, nodibinājumu un arodbiedrību gada pārskatiem”. No 2012. gada biedrības un nodibinājumi, kuru ieņēmumi no saimnieciskajiem darījumiem nepārsniedz 25 000 latu, drīkst kārtot grāmatvedību vienkāršā ieraksta sistēmā. Ja biedrība, nodibinājums un arodbiedrība, kuras apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem pārskata gadā nepārsniedz 25 000 latu, ir izvēlējusies kārtot grāmatvedību vienkāršā

ieraksta sistēmā, tāpat katru pārskata gadu sagatavo šādas gada pārskata daļas – ieņēmumu un izdevumu pārskatu un Ziedojumu un dāvinājumu pārskatu. **LL**

Sagatavoja LLKC Grāmatvedības un finanšu
nodaļas vadītāja **Linda Purīņa**

LAUKU ATTĪSTĪBA

Atbalsts lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanai

Arī šogad jauniešiem būs iespēja piedalīties Valsts Lauku tīkla pasākumā „Atbalsts lauku jauniešiem uzņēmējdarbības veicināšanai”. Pasākumu īsteno visam 10 SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra” (LLKC) reģionālās nodaļas – Ogres, Krāslavas, Rēzeknes, Jelgavas, Cēsu, Tukuma, Saldus, Balvu, Alūksnes un Limbažu.

Pasākuma mērķis – lauku jauniešu aktivizēšana un iesaistīšana lauku uzņēmējdarbībā un sabiedriskajā dzīvē.

Pasākumā aicināti piedalīties jaunieši vecumā no 18 līdz 30 gadiem, kuri vēlas mācīties un uzsākt vai attīstīt savu uzņēmējdarbību laukos, kā arī darboties lauku attīstībā vai tās sabiedriskās dzīves pilnveidošanā, īstenojot savas idejas. Šogad pasākums iedalīts vairākos posmos: informatīvā diena, mācības, individuālā sadarbība un konkurss.

2011. gadā pasākuma īstenošanā iesaistījās četras LLKC reģionālās nodaļas – Ogres, Krāslavas, Rēzeknes un Jelgavas. Pagājušajā gadā mācībās piedalījās 70 jaunieši. Mācību laikā jauniešiem ar dažādām radošām metodēm, diskusijām, darbu grupās un individuāli bija jāizdomā sava ideja, ko viņi vēlētos darīt laukos, lai būtu vēlēšanās tur palikt un iesaistīties sabiedriskajā dzīvē. Idejas varēja būt saistītas gan ar lauksaimniecības uzņēmumu dibināšanu, gan dažādu sabiedrisko aktivitāšu veicināšanu. Vairāki jaunieši arī pēc mācībām turpināja sadarbību ar LLKC konsultantiem un rakstīja projektus ES atbalsta saņemšanai, kā arī izstrādāja savus biznesa plānus. Par pasākuma norisi un ieguvumiem no tā stāsta jaunieši, kas tajā piedalījās 2011. gadā.

Ainārs Svilāns, 22 gadi, studē LLU Lauksaimniecības fakultātes 4. kursā, darbojas vecāku saimniecībā z/s „Tiltiņi”, kas atrodas Viļānu novada Dekšāres pagastā:

„Uzaicinājumu piedalīties pasākumā saņēmu no LLKC Rēzeknes nodaļas vadītājas Intas Nagles. Mācības vērtēju ar lielu pluss zīmi, to laikā tika gūtas jaunas zināšanas un pieredze (informācija par iespējām uzsākt uzņēmējdarbību un ekspertu viedoklis par savu biznesa ideju, iespēja to prezentēt), kā arī tika nodibināti kontakti ar daudziem jaukiem, uzņēmīgiem jauniešiem,

kas nākotnē varētu būt mani kolēģi uzņēmējdarbības jomā. Pēc apmācībām griezos LLKC Rēzeknes nodaļā ar mērķi sākt sava biznesa plāna izstrādi, pieteikties pasākumam „Atbalsts jaunajiem lauksaimniekiem”. Biznesa plāna un projekta iesnieguma izstrādes procesā man palīdzēja LLKC Rēzeknes nodaļas ekonomists Gunārs Indričāns. Liels paldies viņam par ieguldīto darbu un konsultācijām! Nākotnē arī ceru uz tikpat veiksmīgu sadarbību ar LLKC Rēzeknes nodaļu. Šobrīd tiek gaidīta atbilde no Lauku atbalsta dienesta par projekta apstiprināšanu vai neapstiprināšanu. Tiklīdz projekts tiks apstiprināts, uzreiz ķeršos klāt pie tā īstenošanas. Tāpat veiksmīgi ir jāpabeidz universitāte. Kopumā var teikt, ka šis man ir izaicinājums un pārmaiņu gads. Citiem jauniešiem noteikti ieteiktu piedalīties pasākumā, jo tā ir iespēja iegūt jaunas zināšanas un pieredzi, nodibināt kontaktus un pilnveidot sevi.”

Raitis Vilners, 22 gadi no Dobeles, studē RTU Būvniecības fakultātē, kā arī LLU Ekonomikas fakultātē 2. kursā:

„Par jauniešu apmācībām uzzināju no vecākiem, jo viņi saņēmu Valsts Lauku tīkla jaunumus un līdz ar to arī man pastāstīja par tādu iespēju. Apmācības ļoti patika, jo bija interesanti uzzināt gan pieredzējušu speciālistu, gan arī citu cilvēku viedokli par konkrēto biznesa ideju, kas lika citādāk ieraudzīt savas iespējas un problēmas, daudz reālāk izvērtēt savu biznesa ideju. Esmu ļoti apmierināts ar konsultantu darbu un pateicīgs Dacei Zīriņai par ieguldīto laiku un darbu saistībā ar manu biznesa plānu, kā arī Raitim Encem. Sadarbība ar konsultantiem izveidojās ļoti produktīva – ar Daces palīdzību tika izveidots jau saprātīgs un reāls biznesa plāns par mežstrādi, bet Raitis konsultēja par iespējamo lauksaimniecības uzsākšanu. Biznesa plāns ir izstrādāts, un esmu konsultējies ar banku, tomēr ir nedaudz bail uzsākt patstāvīgu komercdarbību. Noteikti ieteiktu arī citiem iesaistīties, tikai jauniešiem ir jābūt diezgan nosvērtiem un mērķtiecīgiem, jau ar reālu domu par to, ko darīt.” **LL**

Sagatavoja Liene Liniņa, LLKC Lauku attīstības nodaļas lauku attīstības speciāliste sadarbībā ar LLKC Rēzeknes nodaļas lauku attīstības speciālistu Artūru Šķesteru un LLKC Jelgavas nodaļas lauku attīstības speciālisti Margaritu Koroļonoku.

Lauku uzņēmēji un iedzīvotāji augstu vērtē 2011. gada pieredzes apmaiņas braucienus

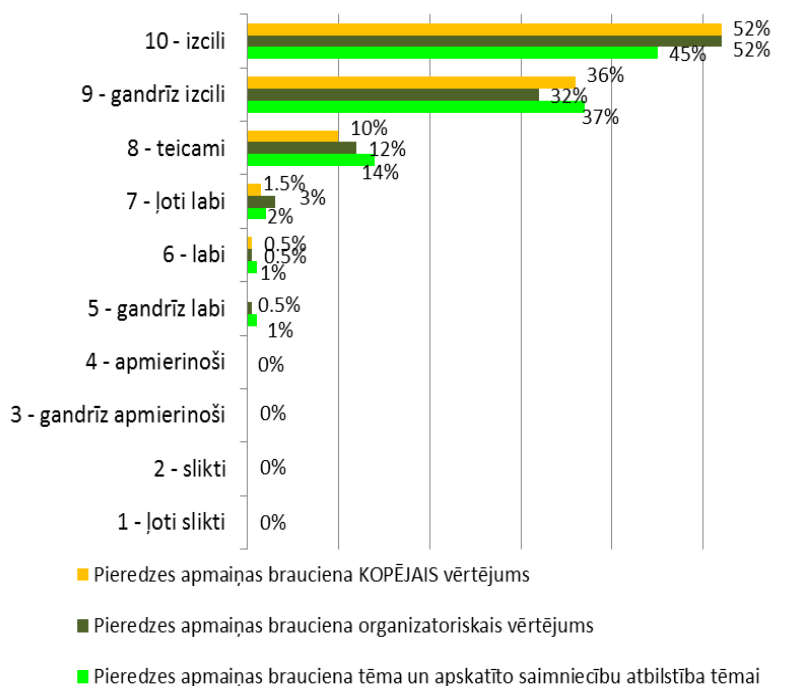
Valsts Lauku tīkla (VLT) pasākumu ietvaros 2011. gadā notika 38 pieredzes apmaiņas braucieni Latvijā, kuros piedalījās 1490 dalībnieki. Šo braucienus tēmas lielākoties bija saistītas ar lauku ekonomikas dažādošanu, lauku tūrisma pakalpojumu veidošanu un netradicionālās lauksaimniecības attīstību. Lauku uzņēmēji un iedzīvotāji interesējās arī par citām tēmām – aītkopību,

jauno lauksaimnieku attīstības iespējām, alternatīvajiem enerģijas avotiem, vietējās rīcības grupām kā mājražotāju un amatnieku darbības veicinātājiem un citām.

Katra brauciena noslēgumā tā dalībnieki tika aicināti novērtēt šī pasākuma norisi – izvēlēto tēmu un apskates objektu atbilstību tai, brauciena organizāciju, kā

arī VLT finansētu pieredzes apmaiņas braucienu lietderību un ieguvums no piedalīšanās šādos braucienos, svarīgākos secinājumus un atziņas.

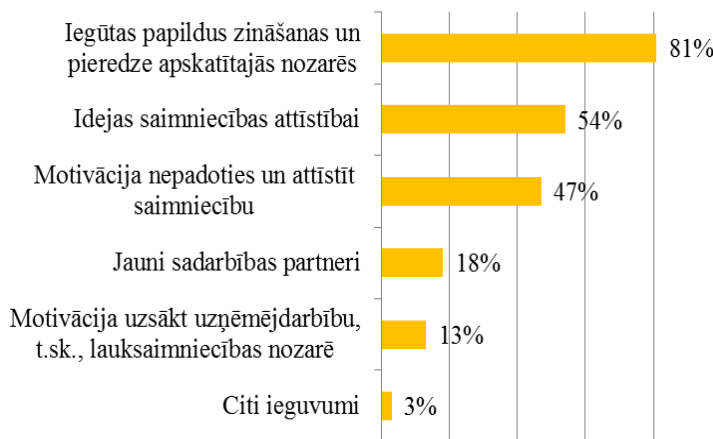
Gandrīz puse – 45% – respondentu izvēlētās pieredzes apmaiņas brauciena tēmas un tām izvēlēto apskates objektu atbilstību vērtē ar izcili, 37% – ar gandrīz izcili, 14% – ar teicami un 4% – ar gandrīz labi līdz ļoti labi.

1. att. 2011. gadā notikušo pieredzes apmaiņas braucienu novērtējums

Brauciena organizatorisko pusi kā izcili ir novērtējuši 52% dalībnieku, kā gandrīz izcili – 32%, kā ļoti labu – 12%, kā ļoti labu – 3% brauciena dalībnieku. Pieredzes apmaiņas braucienu kopējais vērtējums 52% respondentu bija izcils, 36% – gandrīz izcils, 10% – ļoti

labs un 1% – gandrīz labs un labs. VLT finansētu pieredzes apmaiņas braucienu lietderību 65 dalībnieku novērtē izcili, 26% – gandrīz izcili, 8% – ļoti labi un 1% – ļoti labi.

2. att. Pieredzes apmaiņas dalībnieku ieguvumi no 2011. gada VLT pasākuma "Pieredzes apmaiņas braucieni Latvijā"

81% brauciena dalībnieku ir ieguvuši papildu zināšanas un pieredzi apskatītajās nozarēs, 54% – idejas saimniecības attīstībai, 47% – motivāciju nepadoties un attīstīt saimniecību, 18% – jaunus sadarbības partnerus, 13% – motivāciju uzsākt uzņēmējdarbību un 3% brauciena dalībnieku ir vēl citi ieguvumi no piedalīšanās VLT pasākumu ietvaros organizētajos pieredzes apmaiņas braucienos.

VLT 2012. gada pasākumu ietvaros pieredzes apmaiņas braucienus Latvijā organizē LLKC reģionālie biroji, aicinot tajos piedalīties reģionālo lauksaimnieku un

lauku organizāciju biedrus un lauku uzņēmējus. Pierezdes apmaiņas braucienus mērķis ir veicināt zināšanu un pieredzes pārņemšanu, lai attīstītu vai veidotu jaunus uzņēmumus laukos.

Informācijai par organizētajiem pieredzes apmaiņas braucieniem jūsu reģionā aicinām interesēties LLKC reģionālajā birojā vai sazinoties ar VLT Sekretariātu (Agnese Hauka, tālr. 63307558, agnese.hauka@llkc.lv).

Sagatavoja **Agnese Hauka**,
VLT Projektu vadītāja

Krāslavas partnerības loma trijos novados

Biedrība „Krāslavas rajona partnerība” jau sesto gadu veicina ilgtspējīgu Dagdas un Krāslavas novadu, kā arī Aglonas novada Šķeltovas, Grāveru un Kastuļinas pagastu sociālo un ekonomisko attīstību, iesaistot pašvaldības, nevalstiskās organizācijas un uzņēmējus vietēja līmeņa problēmu risināšanā.

Biedrības darbība sākās ar LEADER programmas pasākumiem, kuros biedri apguva stratēģijas izstrādes prasmes. 2007. gadā veiktā iedzīvotāju aptauja situācijas apzināšanai ļāva nodibināt kontaktus ar lauku attīstības speciālistiem un izveidot informācijas apmaiņas tīklu ar vietējo iniciatīvas un neformālo iedzīvotāju grupu pārstāvjiem.

Krāslavas rajona partnerība 2009. gadā sāka īstenot projektu „Vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana, prasmju apguve un teritorijas aktivizēšana”, ko finansē no Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un valsts budžeta līdzekļiem. Projektu paredzēts īstenot līdz 2013. gada beigām un tajā ir plānotas šādas aktivitātes:

- vietējās rīcības grupas darbības teritorijas pētījumi;
- publicitātes pasākumi, kas sniedz informāciju par vietējās rīcības grupas darbības teritoriju un vietējo attīstības stratēģiju;
- vietējās attīstības stratēģijas īstenošanā un atjaunošanā iesaistīto vietējās rīcības grupas pārstāvju mācības;
- pasākumi, kas palielina potenciālo projektu iesniedzēju kapacitāti;
- vietējās rīcības grupas darbības nodrošināšana.

Līdz 2011. gadam ELFLA finansējums tika piešķirts 23 biedrību un 6 pašvaldību projektu īstenošanai.

Šo gadu laikā partnerības pārstāvji kopā ar biedriem un sadarbības partneriem paaugstināja kompetenci izglītojošos pasākumos un pieredzes apmaiņas braucienos pie vietējām rīcības grupām Latvijā, Zviedrijā, Grieķijā un Slovēnijā. Pateicoties partnerības biedru un projektu īstenošanu pūlēm ar LEADER

projektu īstenošanas veiksmes stāstiem iepazīs Latvijas Lauku foruma dalībnieki, Lietuvas lauku kopienas un citu Latvijas vietējo rīcības grupu pārstāvji.

Krāslavas rajona partnerības projekta īstenošana ne tikai veicināja vietējo iedzīvotāju iniciatīvu, bet arī sniedza savu ieguldījumu trīs Latgales novadu vides un iedzīvotāju dzīves kvalitātes uzlabošanā.

Pozitīvu LEADER projektu ieguldījumu nākotnes veidošanā nodrošināja finansējuma saņēmēji, kuru mērķis bija jauniešu un bērnu izglītošana un labklājības veicināšana. Ģimenes atbalsta centrs „Atvērtība” ne tikai izveidoja krīzes centru un iegādājās aprīkojumu izglītojošam darbam, bet arī iekārtoja bērnu rotaļu istabu. Dagdas jauniešu biedrība „Dagne”, īstenojot divus LEADER projektus, izveidoja videi draudzīgu un drošu rotaļlaukumu, dabas taku, satiksmes drošības pilsētiņu un iegādājās piecus datorkomplektus ar satiksmes drošības spēli. Bērnu rotaļlaukumus līdzās citiem vides objektiem izveidoja arī biedrības „Zelta takas” un „Ūdrīši”.

Projekta īstenošana Rīgas Valsts tehnikuma Krāslavas filiāles audzēkņiem un citiem interesentiem deva iespēju ar jaunu, inovatīvu metožu palīdzību papildināt savas zināšanas un prasmes mēbeļu konstruēšanas jomā pašvaldības izveidotajā datorklasē. Krāslavas automoto sporta klubs iegādājās 19 garāžas aprīkojuma vienības, nodrošinot jauniešiem iespējas iegūt zināšanas par auto un autoatslēdznieka profesiju.

Lai popularizētu dzimto pagastu dažādos kultūras pasākumos, Indras jauniešu klubs „Stāvēt aizliegts” ar ELFLA atbalstu iegādājās aparatūru pasākumu apskatīšanai un latviešu tautastēpņu zēniem un meitenēm. Vairāku projektu īstenošanas rezultātā fotokluba „Zibsnis” mācību un darba telpās un fotostudijā ne tikai pieaugušie, bet arī bērni un jaunieši var radoši, mākslinieciski un tehniski pilnveidoties fotomākslā. Amatnieku biedrības izveidotajā „Amatu istabā” bērni ar vecākiem var aplūkot vietējo mākslinieku izstrādājumus un lietderīgi pavadīt brīvo laiku radošajās darbnīcās.

Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstības finansējums vietējiem iedzīvotājiem nodrošināja iespējas uzlabot dzīves kvalitāti „Krāslavas rajona partnerības”

teritorijā, domājot gan par ekonomiskajiem un sociālajiem uzlabojumiem, gan arī par vides saglabāšanas iespējām.

Arī 2012. gadā biedrība plāno izsludināt vairākus LEADER programmas projektu konkursus, tāpēc interesentus aicinām sekot līdzi informācijai biedrības mājaslapā www.kraslavaspartneriba.lv.

Papildinformācija:

Vietējā rīcības grupa (partnerība) ir vietējo organizāciju un lauku iedzīvotāju apvienība, kas darbojas noteiktā lauku teritorijā ar iedzīvotāju skaitu

no 5 līdz 65 tūkstošiem, pārstāv šīs teritorijas iedzīvotāju intereses un rūpējas par lauku attīstības jautājumiem vietējā līmenī.

Būtiska vietējās rīcības grupas pazīme ir līdzvērtīgas partnerības ievērošana organizācijas lēmumu pieņemšanas līmenī, kas nosaka, ka integrētās lauku attīstības stratēģijas izstrādē, apstiprināšanā un ieviešanā līdzvērtīgi jāpiedalās pārstāvjiem no vietējām pašvaldībām, uzņēmējiem, vietējās attīstības organizācijām un iedzīvotāju grupām. **LL**

Sagatavoja
Biedrība „Krāslavas rajona partnerība”

LOPKOPĪBA

Zāles pļaušana lopbarībai – kad?

Nodarbojoties ar lopkopību, ir nepieciešams sagādāt pietiekami daudz kvalitatīvas lopbarības, jo tā veido pusi no ražošanas izmaksām. Saimniecībā kvalitatīvu lopbarību saražojot pašiem, ir iespējams samazināt nepieciešamību to iepirkt, līdz ar to pazemināsies ražotās produkcijas pašizmaksa un saimniecība strādās rentablāk.

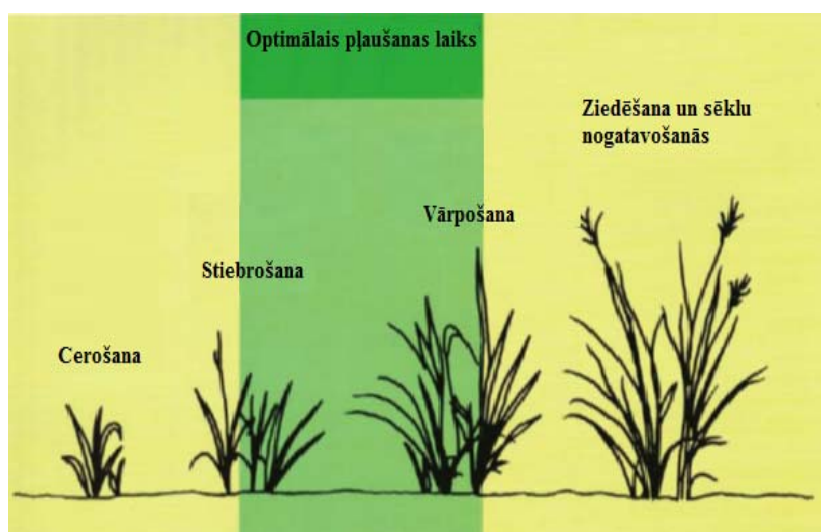
Jau iepriekšējā „Lauku Lapas” numurā ir apskatīta zālāja sēklas materiāla nozīme rupjās lopbarības kvalitātes uzlabošanā, tāpēc šajā rakstā apskatīsim citus lopbarības kvalitāti ietekmējošos faktorus.

Tā kā liellopu pamatbarība ir rupjā lopbarība, pievērsīsimies tieši tās kvalitāti ietekmējošiem faktoriem.

Lopbarības pļaušanas laika izvēle visbiežāk nav atkarīga tikai no zālāja ražības un barības kvalitātes, bet pārsvarā to nosaka lauksaimnieka iespējas veltīt šim darbam laiku un tehniku.

Svarīgi ir precīzi aprēķināt lopbarības vajadzību. Ja govys, kuras dzīvmasa ir 600 kg, standarta laktācijā saražo 6100 kg piena, dienā tā spēj vidēji uzņemt 17 kg sausas. Pārreķinot uz zaļmasu, šī govys var apēst 68 kg zāles. Standarta laktācijā, dodot 8000 kg piena, šī pati govys varētu apēst 19,2 kg sausas jeb 76,8 kg zāles (U. Osītis Barības līdzekļu novērtēšana atgremotāju ēdināšanā, 1998).

Zinot, cik rupjās lopbarības ir nepieciešamas un kāda tehnika ir pieejama, ir iespējams izplānot zālāju sējumu, lai tie nepāraugtu un no tiem varētu iegūt kvalitatīvu lopbarību. Izmantojot atbilstošu sēklas materiālu un tehniku, var iegūt kvalitatīvu zālāja zaļmasu. Viena no rupjākām kļūdām, kuru saimnieki pieļauj, ir pļaušanas laika neievērošana, līdz ar to neiegūstot pietiekami daudz rupjās lopbarības vai arī iegūstot mazvērtīgu lopbarību. Lai saprastu, kad ir visizdevīgāk pļaut zālājus, ir lietderīgi noskaidrot zāles augšanas (attīstības) stadijas (attēls).

Zāles attīstības stadijas

Cerošanas stadijā augs sastāv no mazām, zaļām lapiņām, kurām ir augsts proteīna saturs un laba apēdamība, bet, pļaujot šajā attīstības stadijā, tiks iegūts ļoti mazs zaļmasas daudzums. Nelielās lapu virsmas dēļ augs attīstās lēnām, jo lapu virsma nodrošina fotosintēzes norisi, kur no ogļskābās gāzes veidojas ogļhidrāti, kas nepieciešami auga attīstībai.

Pārejot *stiebrošanas stadijā*, augs galvenokārt sastāv no zaļām lapiņām un jauniem stiebriem. Šajā attīstības stadijā zālei ir augsts proteīna saturs un apēdamība, bet, to nopļaujot, tiks iegūts salīdzinoši maz zaļmasas. Auga masa strauji palielinās, jo aktīvi notiek fotosintēze.

Sākoties *vārpošanas stadijai*, augs pārsvarā sastāv no zaļām lapiņām, bet stiebri sāk „novēcot”, līdz ar to proteīna saturs augā ir vidējs un pasliktinās tā apēdamība. Auga augšana palēninās, jo liela enerģijas daļa tiek veltīta stiebru nostiprināšanai un ziedkopu veidošanai. *Ziedēšanas un sēklu nogatavošanās stadijā* augs sastāv

no sausiem stiebriem un bālām lapām, kam ir zems proteīna saturs un slikta apēdamība, jo lielākā daļa barības vielu tiek izlietota sēklu veidošanai.

Neņemot vērā saimnieciskos faktoros (tehnikas pieejamību uz pļaušanas laiku), tikai ir jāatrod kompromiss starp lopbarības ražas apjomu un kvalitāti.

Ja svarīgāks ir zaļmasas apjoms, bet tās kvalitāte šķiet mazsvarīga, tad zālājus ir lietderīgi pļaut īsi pirms ziedēšanas. Ja svarīgāk ir sasniegt augstu lopbarības kvalitāti un labu apēdamību, tad zālājus ir lietderīgāk pļaut pirms vārpošanas stadijas, kad augi nav sākuši nostiprināt stiebra struktūru, kā rezultātā samazinās to apēdamība, jo neitrāli skalotā kokšķiedras frakcijā (NDF) strauji pieaug skābi skalotās kokšķiedras frakcija (ADF), kam ir zema izmantojamība.

Ar stiebrzālēm veikto pētījumos tika noskaidrots, ka biežāka zālāja pļaušana dod kvalitatīvu lopbarību, bet samazina zālāja ražību (tabula).

Stiebrzāles kvalitātes izmaiņas, mainoties pļaušanas frekvencei

Pļaušanas frekvence	Zaļā masa, t/ha/gadā	Lapu masa, % no kopmasas	Kopproteīns, %	Apēdamība, %
3 nedēļas	10	60	20	70
6 nedēļas	20	45	16	60
9 nedēļas	25	25	10	50

Izvērtējot tabulā apkopotos rādītājus, redzams, ka vislielākā raža iegūta, pļaujot zāli ik pēc 9 nedēļām, bet tai bija sliktāka kvalitāte, jo bija samazinājies kopproteīna saturs un apēdamība.

Kad esam izlēmuši, kurā laikā pļausim, jāizvērtē, cik augstu zālaugus pļaut. Nopļaujot tos pārāk zemu, zaļajai masai tiek piejaukti piemaisījumi (zeme utt.), kas samazina lopbarības kvalitāti un apgrūtina tās uzglabāšanu. Ja zālaugus nopļauj ļoti zemu, tie ataug lēnāk, jo nav pietiekami liela lapu virsma fotosintēzes nodrošināšanai, līdz ar to augam trūkst ogļhidrātu augšanai. Pētījumos noskaidrots, ka zālaugus ieteicams pļaut 6 – 8 cm augstumā, jo tad tie spēj pietiekami ātri atkopties un sāk strauji ataugt. Pļaujot augstāk, būs apgrūtināts savākšanas process. Jāatceras, ka ieteiktais pļaušanas augstums nav konstants lielums, jo ir selekcijai tādi zālaugi, kuriem ik palaikam ir nepieciešama nopļaušana cieši pie zemes, lai veicinātu to augša-

nu no auga pamatnes. Tāpēc, balstoties uz savu pieredzi vai piesaistot konsultantu, kas var sniegt zināšanas par zālāju apsaimniekošanu, lauksaimniekiem ir jāizstrādā savs pļaušanas apsaimniekošanas plāns. **LL**

Sagatavoja **Kārlis Zauers**,
Lopkopības nodaļas vecākais speciālists

LAUKU LAPA TAVĀ E-PASTĀ

Piedāvājam iespēju saņemt informatīvos izdevumus "Lauku Lapa" un "Zivju Lapa" Jūsu e-pasta kastītē! Lai pieteiktos izdevuma elektroniskai saņemšanai, sūtiet pieteikumu uz e-pastu: lauku.lapa@llkc.lv. Uz šo e-pastu varat sūtīt arī ieteikumus, kā mēs varētu pilnveidot "Lauku Lapa" un "Zivju Lapa".

Pieteikumā jānorāda:

Vārds, Uzvārds; Iestādes nosaukums, kuru pārstāvat; E-pasta adresi, uz kuru vēlaties saņemt izdevumu.

SAGATAVOTS

SIA "Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs"

Rīgas iela 34, Ozolnieki, Ozolnieku pag.,
Ozolnieku nov., LV-3018
tālr.: 63050220

Izdevumā:

N. Grickus zīmējumi.

PROJEKTU LĪDZFINANSĒ
EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS LAUKSAIMNIECĪBAS FONDS LAUKU ATTĪSTĪBAI:
EIROPA INVESTĒ LAUKU APVIDOS

